

En strategi för genomförandet av den nationella funktionshinderspolitiken 2011-2016

- Återrapporering 2013

Myndigheten för yrkeshögskolan

1 (13)
Datum: 2013-03-11
Diariernr: Yh 2012/1512

En strategi för genomförandet av den nationella funktionshinderspolitiken 2011-2016 - Återrapportering 2013

Sammanfattning

Myndigheten för yrkeshögskolan är sedan april 2012 en av de strategiska myndigheterna i arbetet med den nationella funktionshinderspolitiken. Utifrån områdena ökad fysisk tillgänglighet, IT-politiken och utbildningspolitiken ska myndigheten genomföra insatser fram till år 2016.

Det här är Myndigheten för yrkeshögskolans första återrapportering av insatsernas resultat.

Myndigheten kan konstatera att genom sitt deltagande i den nationella funktionshinderspolitiken har frågor om tillgänglighet i yrkeshögskolan aktualiserats och synliggjorts. Däremot bedömer myndigheten att det är för tidigt att dra några övergripande slutsatser om dess effekter.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
1 Uppdrag	3
2 Resultat.....	3
2.1 Ökad fysisk tillgänglighet	3
2.2 IT-politiken	5
2.3 Utbildningspolitiken	6
2.4 Samråd	10
2.5 Övriga delmål/aktiviteter som ska genomföras senast 2015	11
3 Reflektioner	12

1 Uppdrag

Myndigheten för yrkeshögskolan har under åren 2012-2016 i uppdrag att arbeta enligt de delmål som föreslagits i rapporten "Redovisning av delmål för genomförandet av den nationella funktionshinderspolitiken 2012-2016", dnr Yh 2012/159. Myndigheten ska årligen redovisa sitt arbete med delmålen till utbildningsdepartementet. Rapporten ska redovisa hur myndigheten har arbetat för att nå sina delmål, genomförda insatser och dess resultat och effekter samt en lägesbedömning. I rapporten ska även en redogörelse lämnas över de samråd som myndigheten har haft med funktionshindersorganisationer samt andra berörda aktörer i arbetet med att genomföra och följa upp delmålen inom myndighetens verksamhetsområde.

2 Resultat

Resultaten redovisas under respektive inriktningsmål och delmål som myndigheten har fastställt. De aktiviteter som myndigheten har genomfört presenteras under rubriken "genomförd insats". De aktiviteter som myndigheten avser att genomföra kommande år presenteras längre fram i rapporten.

2.1 Ökad fysisk tillgänglighet

Delmål:

Myndigheten ska sträva efter att de lokaler som yrkeshögskoleutbildningar bedrivs i är fysiskt tillgängliga för personer med funktionsnedsättning.

Genomförd insats

I de anvisningar som ligger till grund för en ansökan till yrkeshögskolan avser en av frågorna fysisk tillgänglighet i de lokaler som utbildningsanordnaren avser att bedriva sin utbildning i.¹ Enligt 15 § lagen (2009:128) om yrkeshögskolan ska en yrkeshögskoleutbildning vara öppen för alla som uppfyller behörighetsvillkoren för utbildningen. Genom att efterfråga uppgift om tillgängligheten i ansökan inhämtar myndigheten information som även de presumtiva sökande kan ta del av huruvida de lokaler som utbildningarna bedrivs i är tillgängliga.

Resultat

Inför myndighetens redovisning av delmålen i april 2012 gjordes en enkätundersökning² riktad till samtliga utbildningsanordnare där 94 procent ansåg att deras lokaler var fysiskt tillgängliga medan sex procent svarade nekande på frågan.

I den ansökningsomgång som genomfördes under hösten 2012 för att få starta och bedriva yrkeshögskoleutbildningar inkom 1078 ansökningar varav 311 ansökningar beviljades. I sammanställningen av lokalernas tillgänglighet i de beviljade utbildningarna kan konstateras att i de allra flesta fall beskrivs tillgängligheten vara god utifrån de krav som ställs i arbetsmiljöverkets författningssamling (AFS 2009:2), 6 §; *Arbetsplatser, arbetslokaler och personalutrymmen ska, om det behövs, vara tillgängliga för och kunna användas även av arbetstagare med funktionsnedsättning*³.

¹ Anvisningen var formulerad på följande sätt: beskriv de lokaler där utbildningen ska bedrivs ur ett tillgänglighetsperspektiv, max 1000 tecken.

² Inför myndighetens redovisning av delmålen skickades en enkäten ut under februari 2012 till samtliga utbildningsanordnare inom yrkeshögskolan. Svarfrekvensen var 66 procent.

³ Studerande likställs med arbetstagare enligt samma författning.

Nedan följer några utdrag från hur utbildningsanordnare beskriver tillgängligheten;

"Våra lokaler är välutrustade när det gäller anpassning till de med funktionsnedsättningar. De är till fullo tillgänglighetsanpassade, bland annat har vi hiss, självöppnande portar, handikapptoiletter, dörrar med extra bredd, lektionssalar med extra utrymme för rullstol m.m. Utrymningsvägar och brandlarm är granskade och har befunnits lämpliga för de med en funktionsnedsättning. Vi har utrustning för hörselslinga i vår hörsal och i två av våra undervisningssalar. Vi har tillgång till flera högtalare och cd-spelare. Det finns flera grupprum tillgängliga för undervisning i mindre grupper, ifall någon behöver enskild undervisning eller har social fobi för stora grupper. Vi arbetar utifrån Handisams råd för hur en arbetsplats för en person med funktionsnedsättning bör se ut, allt för att säkerställa lokalernas lämplighet. Vi samarbetar med den lokala avdelningen av DHR och tillsammans med dem har vi kartlagt lokalernas lämplighet"

En annan utbildningsanordnare beskriver tillgängligheten så här;

"Fysiska tillgänglighetslösningar gällande utbildningslokalerna innebär att kunna erbjuda en tillgänglig studiemiljö både för den skolförlagda (teoretiska) som för den arbetsplatsförlagda utbildningen (LIA) för samtliga studerande, oavsett funktionshinder. Det kan t.ex. handla om såväl anpassningar gällande handikapptoiletter, dörröppnare, hiss etc. som gällande möblering, ljudnivåer, belysning, mindre rum, etc. Anpassningarna genomförs efter fastställda behov. Beredskap för ytterligare anpassningar som upptäcks under utbildningens gång kommer att finnas i alla delar av utbildningen. Den studiesociala miljön såväl som den rent fysiska miljön är båda lika viktiga. Arbetsmiljön är även allas ansvar, vilket påtalas vid utbildningsstart. Anpassningar sker utifrån individuella behov och förutsättningar och syftar till att kompensera individuella svårigheter i lärsituationen. På LIA-platserna genomförs de anpassningar som är möjliga med tanke på arbetsplatsen/arbetsituationen".

Ett antal ansökningar har en mindre omfattande beskrivning;

"Utbildningen kommer att genomföras i lokaler anpassade för eftergymnasial yrkesinriktad utbildning och alla lokaler, såväl personalutrymmen som utbildningslokaler och allmänna ytor är tillgängliga för personer med funktionsnedsättning. Alla lokaler besiktas regelbundet för att i relevanta delar uppfylla Arbetsmiljöverkets krav".

En annan utbildningsanordnare beskriver lokalerna på detta sätt;

"Yrkesrollerna som utbildningen leder till har stor spännvidd. Allt från att sitta vid dator och konstruera till att göra montage i trånga, höga utrymmen. Variationerna inom yrket gör att funktionsnedsatta har möjlighet till ett arbete genom denna utbildning. Vissa yrken passar bättre än andra för en person med funktionsnedsättning. Studerande med funktionsnedsättning kommer att ges tillgång till all utrustning i lokalerna. I de fall laborationer är omöjliga att genomföra av fysiska begränsningar, kommer alternativa övningar att erbjudas som är mer relevant för den studerandes framtida yrkesval".

Lägesbedömning:

Myndigheten bedömer mot bakgrund av beskrivningar i ansökningarna att den fysiska tillgängligheten är god för studerande med funktionsnedsättning vilket även överensstämmer med den enkätundersökning som gjordes i februari 2012. Det finns dock vissa oklarheter om i vilken grad tillgängligheten tillgodoser specifika krav som kan ställas. För att få svar på den frågan skulle fysiska inspektioner behöva göras vilket inte är möjligt av resursskäl.

Genom att tillgängligheten nu finns beskriven i den ansökan som ligger till grund för varje utbildning kan de som är intresserade av att söka till utbildningen även ta del av beskrivningen av tillgängligheten.

2.2 IT-politiken

Delmål:

Tillgängligheten och användbarheten på myndighetens webbplatser ska öka.

Genomförd insats

Myndigheten har genomfört en språklig tillgänglighetsanpassning på de webbplatser som myndigheten administrerar. För att förbättra tillgängligheten på webbplatserna sker sedan en tid tillbaka ett samarbete med extern expertis inom området.

Resultat

Myndigheten har under 2012 och början av 2013 genomfört ett utvecklingsarbete som resulterat i två nya webbplatser; en för myndigheten (www.myh.se) samt en för yrkeshögskolans webbplats (www.yrkeshogskolan.se). Ett viktigt resultat i utvecklingsarbetet har varit att texterna genomgående gjorts mer lättillgängliga än tidigare. Webbplatserna har lanserats i mars 2013.

Genomförd insats

Myndighetens medarbetare kompetensutvecklas för att öka sin kunskap om hur texter och språk kan utvecklas för att göras mer lättläst och begripligt. Syftet är att öka tillgänglighet till myndighetens information.

Resultat

Två⁴ av myndighetens avdelningar har genomfört skrivartutbildning för medarbetare under 2012 för att utveckla förmågan att formulera sig på ett sätt som ökar möjligheterna för mottagarna att förstå och ta till sig myndighetens texter. En tredje avdelning kommer att genomföra utbildningen under mars 2013. Två avdelningar har i dagsläget inte planerat in datum för utbildningen men kommer att göra detta under året. Externt stöd har anlåtats för att granska och språkligt utveckla myndighetens textproduktioner i till exempel rapporter, publikationer och remisser.

Genomförd insats

Myndigheten har genom en enkät till utbildningsanordnare inom yrkeshögskolan undersökt hur texter på myndighetens webbplatser uppfattas ur ett tillgänglighetsperspektiv.

Resultat

Av de utbildningsanordnare som svarade på enkäten⁵ uppfattade 80 procent att texterna är tillgängliga eller mycket tillgängliga. Detta kan jämföras med 68 procent föregående år.

När det gäller tillgängligheten för personer med hörsel- och synnedsättning är det 37 procent av utbildningsanordnarna som uppfattade att texterna är tillgängliga eller mycket tillgängliga vilket kan jämföras med 12 procent föregående år⁶.

⁴ Myndigheten för yrkeshögskolan har fem avdelningar med ungefär 100 anställda.

⁵ Enkäten skickades under februari 2013 till 246 utbildningsanordnare varav 76 procent svarade.

⁶ Myndigheten vill uppmärksamma att svarsalternativet "vet ej" inte fanns med i årets enkät vilket kan påverka resultatet mellan åren.

Lägesbedömning:

Myndigheten konstaterar att utbildningsanordnarna i högre utsträckning upplever att myndighetens webbplatser är tillgängliga och användbara. Det är dock av vikt att fortsätta arbetet med att göra webbplatserna ännu mer tillgängliga och användbara i synnerhet för personer med hörsel- och synnedsättning. Vidare bedömer myndigheten att medarbetare utvecklat sin förmåga att presentera information på ett mer lättillgängligt sätt.

2.3 Utbildningspolitiken

Delmål:

Studenter inom yrkeshögskolan ska ges förutsättningar att nå utbildningens mål.

Genomförd insats

Myndigheten har i sina anvisningar till utbildningsanordnare i samband med ansökan om att få ingå i yrkeshögskolan ställt frågan hur utbildningsanordnaren planerar att stödja studenter i behov av ytterligare pedagogiskt stöd för att nå utbildningens mål.⁷

Resultat

Alla utbildningsanordnare redovisar i ansökan att de kan erbjuda ytterligare pedagogiskt stöd till de studenter som behöver det. Bland de beskrivningar som redovisas i respektive utbildningsplan är det mest förekommande stödet extra lärar-och/eller handledartid. Detta inkluderar även undervisning i studieteknik. Andra vanligt förekommande stödåtgärder är anpassade examinationsformer såsom muntlig istället för skriftlig tentamen, att få göra tentamen enskilt och/eller under en längre tid. De flesta använder en individuell studieplan vid utformandet av stödåtgärderna och erbjuder även, till viss del, förlängd studietid⁸. Många beskriver också att de kan erbjuda mentorstöd, särskilda IT-stöd som talsyntes eller andra program som kan underlätta studierna. En stor andel utbildningsanordnare erbjuder också stöd av specialpedagog. Många, men inte alla, redogör för att de kommer att ansöka hos myndigheten om särskilt pedagogiskt stöd om insatserna innebär en ökad kostnad. Ett fåtal beskriver att det finns medel undansatta för dessa åtgärder och om kostnaderna blir alltför omfattande planerar de att ansöka hos myndigheten om utökad statsbidrag i form av särskilt pedagogiskt stöd. Nedan följer tre exempel på beskrivningar av vilket pedagogiskt stöd som erbjuds.

"Genom den individuella handlingsplanen kartlägger studenter och utbildningsledare löpande vilka resursbehov studenter har för att nå sin målbild avseende lärande, LIA och jobb. Då ytterligare pedagogiskt stöd behövs kopplar utbildningsledaren in berörda ämneslärare som tillsammans med den studenter identifierar nödvändiga stödåtgärder. Sådana åtgärder kan vara att schemalägga extrasessioner kring vissa ämnen för hela studerandegruppen eller den enskilde. Det kan också omfatta att i större utsträckning individanpassa examinationen i de olika kurserna och att under vissa perioder av utbildningen finnas tillgänglig i större utsträckning för studenter för frågor och snabba svar, exempelvis under certifieringsperioden. Skälen till utökad stöd kan vara olika, vi har hanterat situationer med dyslexi, akut sjukdom och inlärningssvårigheter. I alla fallen behöver utbildningsledaren vara involverad för att delta och godkänna insatser för att säkra att utbildningsmålen nås."

⁷ Anvisningen var formulerad på följande sätt: Beskriv hur ni arbetar för att stödja studenter i behov av ytterligare pedagogiskt stöd för att nå de beskrivna utbildningsmålen (max 1000 tecken).

⁸ Det är endast möjligt att förlänga studietiden upp till sju månader efter att utbildningens andra omgång avslutats och detta under förutsättning att ledningsgruppen kvarstår under denna tid enligt myndighetens regelverk.

En annan utbildningsanordnare beskriver stödåtgärder på följande sätt;

"I samband med antagningen skickas det ut ett formulär där den blivande studerande får uppge om de har behov av ytterligare pedagogiskt stöd. Detta följs sedan upp i de enskilda samtalen i början av terminen. Om behov finns så används det utarbetade samarbetet med specialpedagogen på Komvux, där enskild hjälp samt tillgång till hjälpmedel finns efter behov. För varje studerande där stöd sätts in upprättas en särskild studieplan där det anges vilket pedagogiskt stöd som sätts in t.ex. anpassade kunskapsprov och studiematerial, extra lärartid, anteckningsstöd, behov av specialpedagog och/eller arbetsterapeut. Studieplanen granskas och kvalitetssäkras i ledningsgruppen för att säkerställa att den studerande når utbildningsmålen."

Ytterligare en beskrivning av stödåtgärder;

"I samband med kursens start så presenteras fastställd examinationsform för de studerande. I de fall studerande uppvisar intyg på läs- och skrivsvårigheter kommer muntliga tentamina att erbjudas alternativt förlängda tentamenstider. Trots förberedelser och ett väl upplagt genomförande så kommer det alltid att förekomma studerande som under en eller flera kurser får problem med att på ett fullgott sätt tillgodogöra sig uppsatta mål. Oavsett om problemen upptäcks av utbildaren under kursens genomförande eller vid kursens slut så lyfts frågan i en individuell diskussion mellan utbildare, utbildningsledare och den studerande. En individuell åtgärdsplan upprättas mellan utbildningsledaren och den studerande med tydliga mål och tydliga åtgärder för att på så sätt ge möjlighet för den studerande att nå uppsatta mål. I budget finns dessutom avsatta medel för, i de fall det skulle vara aktuellt, kunna erbjuda enskilda studerande extra undervisningstimmar."

Genomförd insats

Myndighetens mål för handläggningen av ansökningar om utökad statsbidrag i form av särskilt pedagogiskt stöd är att dessa ska hanteras skyndsamt. Målet är att den genomsnittliga handläggningstiden ska uppgå till maximalt tio arbetsdagar efter komplett inskickad ansökan.

Resultat

Under 2012 inkom totalt 157 ansökningar om utökad statsbidrag i form av särskilt pedagogiskt stöd att jämföra med 75 ansökningar under 2011. Den totala handläggningstiden uppgick i genomsnitt till åtta arbetsdagar att jämföra med 2011 då den totala handläggningstiden i genomsnitt var 13 arbetsdagar. För de ansökningar som inte krävde kompletteringar var den totala handläggningstiden i genomsnitt sju arbetsdagar, att jämföra med sex arbetsdagar under 2011.

Genomförd insats

I regleringsbrevet för 2012 fick myndigheten i uppdrag att förbereda och genomföra ett projekt som har till syfte att förbättra tillgängligheten till yrkeshögskoleutbildningar för personer med funktionsnedsättning.⁹ I korthet innebär det att dessa utbildningar erbjuder specifika pedagogiska och fysiska anpassningar, både i den skolförlagda och arbetsplatsförlagda undervisningen. Den undervisande personalen får riktad kompetensutveckling och utbildningsanordnaren har en strategi för hur behörighetsprövningen och urvalet till utbildningen genomförs för att inkludera sökande ur en bred målgrupp. Sammantaget innebär det att dessa utbildningar erbjuder ett större utbud av pedagogiskt stöd för de studerande.

⁹ Projektet har sin utgångspunkt i de förslag som beskrevs i rapporten "Förslag på hur yrkeshögskoleutbildningar kan göras tillgängliga för personer med funktionsnedsättning", Yh 2011/783

Resultat:

Nedan presenteras valda delar ur återrapporteringen *Yrkeshögskoleutbildning med möjlighet till utökat stöd- det första steget mot en mer tillgänglig yrkeshögskola*, dnr Yh 2012/3147.

Behörighet och urval

Yrkeshögskoleutbildningar med möjlighet till utökat stöd omfattas av samma regelverk gällande behörighet och urval som alla yrkeshögskoleutbildningar. Behörighetsreglerna enligt 3 kap. i förordningen (2009:130) om yrkeshögskolan är generösa i och med att den sökande kan behörighetsförklaras trots att de inte uppfyller de formella kraven om utbildningsanordnaren bedömer att den sökande har förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Det var 17 sökande som behörighetsförklarades enligt denna princip.

Urval

Enligt förordningen finns fyra urvalsgrunder att välja bland. Dessa är betyg, särskilt prov, tidigare utbildning och yrkeserfarenhet. Inför ansökningsomgången var myndigheten tydlig med att det var viktigt att utbildningsanordnarna vid val av urvalsgrund skulle göra det möjligt för en bred målgrupp att delta i urvalet. Alla utbildningsanordnare valde att använda särskilt prov i form av intervju och/eller skriftligt prov i urvalet.

Pedagogiska anpassningar

Vid tidpunkten för insamling av uppgifter till rapporten hade inte några individuella studieplaner utformats. En av anledningarna som beskrevs var att de studerande ville prova att studera utan stöd till en början. Fler utbildningsanordnare bedömde dock att utformandet av individuella studieplaner kommer att bli nödvändigt för ett flertal studerande på kort sikt. Att anpassa examinationen utifrån den studerandes förutsättningar att visa sina kunskaper är ett stöd som alla utbildningsanordnare lyfter fram. Ett antal utbildningsanordnare har anpassat undervisningen utefter de studerandes behov och förutsättningar vilket innebär ett mer flexibelt upplägg. Andra stödåtgärder är att i utbildningen ha tillgång till specialpedagog, resursperson, mentorer och extra handledning.

Fysisk tillgänglighet

En utbildningsanordnare har under hösten 2012 anpassat undervisningslokalen. Fyra utbildningsanordnare har inte gjort några fysiska anpassningar av undervisningslokalerna men en beredskap finns om behov uppstår. Ett flertal utbildningsanordnare har angivit att de använder sig av Myndigheten för handikappolitisk samordnings checklista för att följa upp tillgänglighetsarbetet i byggnader/lokaler.

Kompetensutveckling

Alla utbildningsanordnare har genomfört eller kommer att genomföra specifik kompetensutveckling.

Lägesbedömning:

I de ansökningar som beviljades i ansökningsomgången för yrkeshögskolan 2012 finns beskrivet hur utbildningsanordnaren avser stödja studerande i behov av ytterligare pedagogiskt stöd. De studerande kan finna dessa beskrivningar i respektive utbildningsplan för varje utbildning, vilket kan underlätta för studerande som behöver stöd – dels innan utbildningen för att tydliggöra för de sökande vilket stöd de kan förväntas att erbjudas under utbildningen men också under utbildningen – för att kunna hänvisa till om man inte upplever att man erbjuds det stöd som utlovats. Utifrån dessa beskrivningar bedömer myndigheten att det i hög utsträckning finns förutsättningar för studerande i behov av ytterligare pedagogiskt stöd att nå utbildningens mål.

Avseende särskilt pedagogiskt stöd har antalet ansökningar mer än fördubblats det senaste året. Trots det når myndigheten sitt mål med en effektiv handläggning av dessa ärenden.

De utbildningar som ingår i pilotprojektet "yrkeshögskoleutbildning med möjlighet till utökat stöd" har i dagsläget bedrivit sin första omgång under en begränsad tid vilket gör det svårt att utvärdera dess effekter. Myndighetens bedömning är att de studerande sannolikt ges goda förutsättningar att nå utbildningens mål.

Delmål:

För undervisande personal och utbildningsledare inom yrkeshögskolan ska kunskaperna öka om funktionsnedsättningar och hur undervisningen kan utformas efter de studerandes behov.

Redovisad insats

I de utbildningar som bedrivs som "yrkeshögskoleutbildning med möjlighet till utökat stöd" ska utbildningsanordnaren garantera att specifik kompetensutveckling ges till undervisande personal för att de på bästa sätt ska kunna bemöta och stödja personer med funktionsnedsättningar.

Resultat

Alla utbildningsanordnare har genomfört eller kommer att genomföra specifik kompetensutveckling under våren 2013.

Lägesbedömning:

Myndigheten bedömer att den specifika kompetensutvecklingen kommer att ge effekt först på längre sikt då den inte har hunnit genomföras i någon större omfattning inför denna redovisning.

Delmål:

För studerande, undervisande personal och utbildningsledare ska kunskaperna öka om att utbildningsanordnare kan ansöka om utökat statsbidrag i form av särskilt pedagogiskt stöd för att kompensera de kostnader som kan uppstå för studerande i behov av särskilt pedagogiskt stöd.

Redovisad insats

Myndigheten informerar i olika sammanhang om möjligheten för utbildningsanordnare att ansöka om utökat statsbidrag i form av särskilt pedagogiskt stöd för att öka kunskapen hos utbildningsanordnarna om denna möjlighet. Dessutom har myndigheten i en av de årliga enkäterna infogat en fråga huruvida utbildningsanordnarna känner till möjligheten

att ansöka om utökat statsbidrag i form av särskilt pedagogiskt stöd. Svaren utgör underlag om kunskapen ökar med hjälp av de informationsinsatser som planeras enligt ovan.

I den inledande tillsynens enkätunderlag har en fråga infogats som behandlar huruvida utbildningsanordnaren har informerat de studerande på utbildningen om möjligheten till särskilt pedagogiskt stöd.

Resultat

Myndigheten har under 2012 informerat utbildningsanordnare om möjligheten att ansöka om utökat statsbidrag i form av särskilt pedagogiskt stöd i olika sammanhang.¹⁰

Resultat från den enkät som myndigheten skickade till utbildningsanordnarna under februari 2013 visade att 86 procent kände till möjligheten att ansöka om utökat statsbidrag i form av särskilt pedagogiskt stöd medan 14 procent uppgav att de inte kände till möjligheten. Det kan jämföras med 80 procent respektive 20 procent i enkätsvaren 2012. Av de som kände till möjligheten hade 29 procent ansökt om utökat statsbidrag i form av särskilt pedagogiskt stöd under 2012. Det kan jämföras med 25 procent i enkäten föregående år. Av de utbildningsanordnare som inte kände till möjligheten att ansöka om utökat statsbidrag i form av särskilt pedagogiskt stöd (14 procent) uppgav 67 procent att de ändå givit studerande möjlighet till särskilt pedagogiskt stöd utan att ansöka om utökat statsbidrag. Det kan jämföras med 55 procent under 2012.

Av de utbildningsanordnare som svarade uppgav 76 procent att de informerat de studerande om möjligheten till särskilt pedagogiskt stöd (att jämföra med 54 procent föregående år).

Myndigheten genomförde 246 inledande tillsyner under 2012. För första gången ställdes en fråga om utbildningsanordnaren hade informerat de studerande om möjligheten till särskilt pedagogiskt stöd. Av dessa hade 145 utbildningsanordnare informerat de studerande om möjligheten att ge särskilt pedagogiskt stöd, vilket motsvarar 59 procent. Antalet utbildningsanordnare som inte informerat de studerande om möjligheten till särskilt pedagogiskt stöd var 101 till antalet vilket omfattar 41 procent.

Lägesbedömning:

Andelen utbildningsanordnare som känner till möjligheten att ansöka om utökat statsbidrag i form av särskilt pedagogiskt stöd har ökat. Myndigheten har informerat om möjligheten i olika sammanhang men bör fortsätta detta arbete i större omfattning och i fler sammanhang. Det är dock anmärkningsvärt att 41 procent av utbildningsanordnarna som beviljades i ansökningsomgång 2011 inte informerat de studerande om möjligheten till särskilt pedagogiskt stöd vid utbildningens start.

2.4 Samråd

Myndigheten har under 2012 skickat ut intresseanmälningar till ett flertal funktionshindersorganisationer om deltagande i myndighetens samråd. Intresseanmälningar skickades även ut utbildningsanordnare där myndigheten bad om hjälp att vidarebefordra inbjudan till studerande på yrkeshögskolor som kunde vara intresserade av att delta i samrådet. Två samråd kommer att genomföras årligen varav

¹⁰ Medverkande vid utbildningsledarträff, två seminarier vid myndighetens informationsdag, utformande av informationsblad som delats ut vid utbildningsmässor och andra sammanhang. Möjligheten till utökat statsbidrag i form av särskilt pedagogiskt stöd har förtydligats genom tillägg i 5 kap. 5 § förordning (2009:130) om yrkeshögskolan.

det första ägde rum under mars 2013. Det mötet hade en övergripande karaktär där myndighetens delmål presenterades och diskuterades.

2.5 Övriga delmål/aktiviteter som ska genomföras senast 2015

Delmål:

Studera inom yrkeshögskolan ska ges förutsättningar att nå utbildningens mål.

Planerad insats

Myndigheten har i den årliga ansökan om att ingå i yrkeshögskolan en anvisning som beskriver hur utbildningsanordnaren kan stödja de studerande i behov av ytterligare pedagogiskt stöd för att nå utbildningens mål. Som uppföljning genomförs en fördjupad kvalitetsgranskning som inkluderar frågan om vilka förutsättningar studerande ges för att nå utbildningens mål. Resultatet kommer att redovisas i en rapport senast år 2015.

Delmål:

Tydliggöra kunskapen inom och utom myndigheten om vilka förutsättningar de studerande ges för att nå utbildningens mål på yrkeshögskoleutbildningar.

Planerad insats

Myndigheten kommer senast år 2015 att redovisa en fördjupad kvalitetsgranskning över dessa förutsättningar.

Delmål:

För undervisande personal och utbildningsledare inom yrkeshögskolan ska kunskaperna om funktionsnedsättningar och hur undervisningen kan utformas efter de studerandes behov öka.

Planerad insats

Myndigheten kommer årligen under perioden 2013-2015 att anordna ett seminarietillfälle som riktar sig till undervisande personal och utbildningsledare på yrkeshögskoleutbildningar. Myndigheten kommer att följa upp detta delmål genom enkäter vid ovan nämnda seminarietillfälle. Det första seminarietillfället kommer att beröra bemötande och strategier för att anpassa undervisning och examination för studerande med funktionsnedsättning. Seminariet kommer att äga rum i april 2013 och av den anledningen kommer resultaten från den enkät som ska delas ut i samband med seminariet att redovisas först i uppföljningen 2014.

Delmål:

Tillgängligheten och användbarheten på myndighetens webbplatser ska öka.

Planerad insats

Myndigheten avser att genomföra en extern utvärdering som ska redovisa tillgängligheten på myndighetens webbsidor under 2014. En webbenkät med tillgänglighetsperspektiv riktad till besökare på dessa webbsidor kommer att genomföras senast 2015.

3 Reflektioner

Myndigheten rapporterade sina delmål i april 2012. Föreliggande rapport bygger på det arbete som bedrivits under den resterande delen av året. Det innebär att myndigheten nu har tagit sina första steg i arbetet med den nationella funktionshinderspolitiken. De resultat som presenteras bygger på en kort period och myndigheten har därför valt att redovisa sina resultat både kvalitativt och kvantitativt. Dessutom bedöms att en kvantitativ redovisning av till exempel ytterligare pedagogiskt stöd inte nödvändigtvis tydliggör effekterna av delmålet. Myndigheten planerar att genomföra en mer omfattande enkätundersökning till utbildningsanordnare inför delrapporteringen 2014. En del av myndighetens aktiviteter för att nå delmålen är planerade att ske längre fram och dessa resultat och effekter kommer därför att redovisas vid kommande åiterrapporteringar. Myndighetens ambition är också att i större utsträckning implementera arbetet med den nationella funktionshinderspolitiken i sin egen verksamhet under det kommande året.

De författningar¹¹ som reglerar myndighetens verksamhet ger inte möjlighet att ställa krav på utbildningsanordnare inom områden som till exempel fysisk tillgänglighet, pedagogiska anpassningar eller specifik kompetensutveckling av personal. Myndighetens förhoppning är dock att arbetet med den nationella funktionshinderspolitiken ska ge positiv effekt då utbildningsanordnarna inom yrkeshögskolan blir tydligare styrda att arbeta med dessa frågor då dessa implementerats i anvisningar, vid tillsyn och vid informationstillfällen. Myndigheten planerar att göra informationen om utbildningsanordnarnas beskrivningar om fysisk tillgänglighet och ytterligare pedagogiskt stöd mer tillgänglig på myndighetens webbsidor.

Skyldigheten för utbildningsanordnare att erbjuda särskilt pedagogiskt stöd är inte reglerat i lag eller förordning. Myndigheten tar emellanåt emot telefonsamtal från studerande som inte erbjuds det stöd de behöver för att nå utbildningens mål trots att de har en dokumenterad funktionsnedsättning. För att underlätta för dessa studerande vore det önskvärt om skyldigheten för utbildningsanordnare att erbjuda särskilt pedagogiskt stöd reglerades i förordningen (2009:130) om yrkeshögskolan. Det skulle stärka de studerandes rättsäkerhet och bidra till ökade förutsättningar att nå utbildningens mål.

Ett annat område där myndigheten ser en möjlighet att stärka de studerandes rättssäkerhet rör de intyg över funktionsnedsättning som skickas in i samband med ansökan om utökad statsbidrag i form av särskilt pedagogiskt stöd. Eftersom myndigheten inte själv bedriver någon utbildningsverksamhet är det 21 kap 1 § offentlighets- och sekretesslagen¹² som styr. Där anges att *sekretess gäller för uppgift som rör en enskilds hälsa eller sexualliv, såsom uppgifter om sjukdomar, missbruk, sexuell läggning, könsbyte, sexualbrott eller annan liknande uppgift*. De intyg som skickas in till myndigheten tillsammans med ansökan räknas som inkomna handlingar och utgör allmänna handlingar. Ovanstående paragraf kan inte sägas utgöra en grund för att sekretessbelägga dessa ärenden utifrån att det ska vara "uppgifter om sjukdomar, missbruk, sexuell läggning, könsbyte, sexualbrott eller annan liknande uppgift" vilket myndigheten bedömer att det i många fall inte är frågan om vad gäller bilagor till ansökningar om särskilt pedagogiskt stöd. Därför ska myndigheten vid varje enskilt fall av begäran av utlämnade av uppgifter pröva *om det måste antas att den enskilde eller någon närstående till denne kommer att lida betydande men om uppgiften röjs*, också det enligt 21 kap i offentlighets- och sekretesslagen. Av den anledningen kan det finnas studerande som väljer att inte begära särskilt pedagogiskt stöd då man inte vill att intyg/utredningar över funktionsnedsättning ska vara allmän handling. Det kan därmed finnas anledning att se över lagstiftningen för att stärka rättssäkerheten för de studerande

¹¹ Lagen (2009:128) om yrkeshögskolan och förordningen (2009:130) om yrkeshögskolan

¹² Offentlighets- och sekretesslag (2009:400)

inom yrkeshögskolan och myndigheten avser att skicka en skrivelse till regeringen för att belysa denna problematik.

Myndigheten konstaterar att andelen ärenden om utökat statsbidrag i form av särskilt pedagogiskt stöd har mer än fördubblats under 2012. Möjligtvis kan det vara en effekt av myndighetens delmål *att öka kunskapen hos studerande, undervisande personal och utbildningsledare att utbildningsanordnarna kan ansöka om utökat statsbidrag i form av särskilt pedagogiskt stöd för att kompensera de kostnader som kan uppstå för studerande i behov av särskilt pedagogiskt stöd*. Förhoppningsvis innebär det att fler studerande ges möjlighet att nå utbildningens mål och myndigheten ser gärna att antalet ärenden om utökat statsbidrag i form av särskilt pedagogiskt stöd fortsätter att öka i omfattning. Däremot är det anmärkningsvärt att 41 procent av utbildningsanordnarna som blev beviljade att bedriva yrkeshögskoleutbildning i ansökningsomgång 2011 inte hade informerat de studerande om möjligheten till särskilt pedagogiskt stöd vid tidpunkten för den inledande tillsynen. Myndighetens förhoppning är att aktiviteterna i delmålen ska tydliggöra vikten av att informera de studerande om möjligheten till särskilt pedagogiskt stöd och därmed ge alla studerande goda möjligheter att nå utbildningens mål. Detta ger också en signal om att utbildningsanordnare bör uppmanas att informera om denna möjlighet vid utbildningens start. Myndigheten kommer att se över hur denna information lämpligast kan spridas.

Under mars 2013 har myndigheten genomfört sitt första samråd med funktionshindersorganisationer och studerande inom yrkeshögskolan. Under samrådet framkom synpunkter på att det kan gynna studerande med funktionsnedsättning inom yrkeshögskolan om Specialpedagogiska skolmyndigheten får ett utökat uppdrag att deras verksamhet även omfattar utbildningar inom yrkeshögskolan. Ett sådant samarbete finns redan mellan myndigheterna men avser endast de utbildningar som beviljades i pilotprojektet "yrkeshögskoleutbildningar med möjlighet till utökat stöd". Myndigheten bedömer att det kan finnas behov av pedagogisk och didaktisk vägledning för undervisande personal/handledare på yrkeshögskoleutbildningar då det inte finns några specifika krav på sådan kompetens för undervisande personal/handledare i lagen (2009:128) om yrkeshögskolan.

Myndigheten har haft svårigheter att få representanter från funktionshindersorganisationer att delta i samrådet. En anledning kan möjligtvis vara att dessa representanter måste prioritera mellan de samråd de är inbjudna att delta i. Myndighetens ambition var att samverka med andra myndigheter som omfattas av utbildningspolitiken för att inte öka antalet samråd men detta var tyvärr inte möjligt. Arbetet fortsätter dock för att få fler representanter från funktionshindersorganisationer till myndighetens samråd.

Som strategisk myndighet i den nationella funktionshinderspolitiken bör Myndigheten för yrkeshögskolan vara ett föredöme och ta ett större ansvar för att skapa arbetstillfällen för personer med funktionsnedsättning. Arbetsförmedlingen ansvarar för ett praktikantprogram med syfte att ge arbetslösa med funktionsnedsättning erfarenhet av statligt arbete vilket kan förbättra deras möjlighet till ett framtida arbete. Myndighetens ambition är att ta emot praktikanter från detta program.

Myndigheten kan konstatera att genom sitt deltagande i den nationella funktionshinderspolitiken har frågor om tillgänglighet i yrkeshögskolan aktualiserats och synliggjorts. Däremot bedöms att det i detta skede är för tidigt att dra någon övergripande slutsats om dess effekter.